

16. Сельское хозяйство СССР : стат. сборник. – М. : Статистика, 1971. – 711 с.
17. Сельское хозяйство СССР : стат. сборник. – М. : Финансы и статистика, 1988. – 535 с.

Одержано редакцією 24.01.2014
Прийнято до публікації 15.05.2014

Аннотация. Мазур О.О. Трансформация системы землепользования и тенденции развития растениеводства в Украине в 60-е гг. XX в. – в начале XXI в. В статье анализируется динамика трансформации системы землепользования в Украине в 1960-е гг. XX в. – в начале XXI в. и ее отображение на объемах производства основных видов растительной продукции. Обосновано вывод о том, что последствия земельной реформы 1990-х гг. для системы землепользования Украины имели отрицательный характер, поскольку основательные изменения в перераспределении земли не сопровождались соответствующим землеупорядительным обеспечением.

Ключевые слова: землепользование, земельные отношения, плодородие почвы, почвозащитная система, противозерозионные мероприятия, бездефицитный баланс гумуса

Summary. Mazur O. The transformation of system of land use and development trends of crop production in Ukraine in the 60s years of 20th century – the beginning of 21st century. This article analyzes the dynamics of transformation the system of land use in Ukraine in the 60s of XX – the beginning of XXI and its reflection in the output of major crop production. The conclusion is that in Soviet Ukraine from the first half of 1960 and to 1991 the problems of land received much attention at the state level. Despite the fact that the Soviet administrative-command system of agricultural sector drove almost to nothing most well-designed scientific developments scholars farmers, the successful 1990 financial year shows the relative effectiveness of land use. Based on statistical analysis, which demonstrated that the effects of the land reform of the 1990s for a system of land tenure Ukraine were negative, as radical changes in the redistribution of land is not accompanied by the appropriate land-management software.

Key words: land use, land relations, soil fertility, crop yield, soil system, anti-erosion measures, deficit-free balance humus

УДК 94(477.6)«19»:007:304:070

Ю. О. Ніколаєць

ПОЛІТИЧНИЙ АСПЕКТ МАС-МЕДІЙНОГО ДИСКУРСУ ДОНБАСУ НАПРИКІНЦІ 80 – У 90-х рр. XX ст.

У статті проаналізовано контент мас-медіа Донбасу, пов'язаний із висвітленням політичних подій кінця 80-х – 90-х рр. XX ст. Визначено основні топіки публікацій та обставини, що впливали на їх формування. Висвітлено основні уявлення про «донецьку ідентичність», сформовані впродовж 90-х рр. XX ст.

Ключові слова: контент-аналіз, критичний дискурс-аналіз, Донбас, мас-медіа, політична діяльність, регіоналізм

Зростання ролі мас-медіа у розвитку суспільства посилює вагу мас-медійного дискурсу у спрямуванні суспільно-політичного і соціально-економічного життя. Ставлення споживачів інформації до подій та осіб найчастіше залежить від перших оцінок і суджень, що потрапили до засобів масової комунікації. Тому дискурс фактично перетворився на арену політичної і соціальної боротьби, виступаючи як інструмент соціального і концептуального конструювання і домінування. Надзвичайну загрозу в цьому сенсі становить поширення різного роду фобій у сфері етнополітики, заснованих на перекрученні історичних фактів та подій сьогодення.

Особливо поширеним протистоянням зацікавлених сторін на полі мас-медійного дискурсу, як правило, виявляється на теренах прикордонних регіонів у дискурсах про міжнаціональні, міжетнічні конфлікти, формування поселенської структури населення поліетнічних регіонів та регіональної ідентичності. Причому ЗМІ не лише висвітлюють певні події, але й виступають одним із засобів забезпечення їх настання та розвитку у бажаному для політичного керівництва руслі [1].

Власне наприкінці XX – на початку XXI ст. змінювалося саме трактування терміну «дискурс». Якщо у 60-і рр. XX ст. у якості «дискурсу» розглядалася певна узгоджена послідовність

речень, то на початку ХХІ ст. під «дискурсом» почали розуміти складне комунікативне явище, що включає в себе екстралінгвістичні фактори і когнітивні елементи, необхідні для його розуміння. В англомовній літературі «дискурс» розуміється як контрольований аналітичний процес, результат якого повинен бути впорядкований таким чином, щоб вписувався у межі певного ідейного контексту. Також пропонується когнітивне визначення «дискурсу» у вигляді основної складової соціокультурної взаємодії, характерними рисами якої виступають мета та завдання. У свою чергу, критичний дискурс-аналіз розглядає «дискурс» як одну із форм соціальних практик. Для даного дослідження найбільш вірним видається подане М. Л. Макаровим визначення дискурсу як мовного спілкування з точки зору його форми та функцій, інтегроване за визначенням Р. Водак: «дискурс – це соціальна дія, занурена в історичний контекст». У такому разі враховуються формально-функціональний та соціально-історичний (антропологічний) підходи до дослідження цього явища, що забезпечує всебічність аналізу етнополітичного контексту.

Необхідність визначення латентних смислів у повідомленнях мас-медіа зумовлює поєднання біхевіористичного та компаративного аналізу, що дозволяє відслідкувати зв'язок між поведінкою окремих впливових політиків і повідомленнями у мас-медіа. Такий підхід спрощує визначення на мікрорівні як початкових, так і генеральних топіків окремих публікацій чи повідомлень шляхом застосування дискурс-аналізу за Т. ван Дейком.

Спрямування мас-медійного дискурсу Донбасу тісно пов'язане з його перебуванням у сфері як українських, так і російських інформаційних впливів, близькістю до поліетнічного Кавказького регіону та з великим рівнем урбанізації за умови зосередження у краї потужних промислових підприємств і значної кількості працівників-вихідців з різних регіонів.

Як відомо, механізм формування історичної свідомості має яскраво виражений соціальний характер. Спонукальним чинником тут виступають національні інтереси, які зазвичай слугують виразом інтересів соціальних. Актуалізована історична пам'ять і є основою для історичної свідомості тієї чи іншої спільноти [2, 54].

Для жителів Донбасу, переважна більшість яких стали мешканцями краю у другій половині ХХ ст., такою основою стала радянська ідентичність, чому сприяла участь переважної більшості жителів краю у німецько-радянській війні на боці Червоної армії та вплив негативних оцінок дій західноукраїнського населення, що забезпечувався завдяки офіційному засудженню радянськими органами діяльності УПА. Активне втручання держави в компоненти культурної пам'яті у радянський період визначалося не національними складовими, а державницькими російсько-радянськими ідеологемами. Пануючою стала штучно створена історична пам'ять, що мала міфо-імперську основу [3, 122].

Культивація виключної важливості Донбасу для радянської країни була однією з особливостей формування регіональної ідентичності, основи якої базувалися на уявленнях про значущість праці шахтарів та металургів, їхньому колективізму та стійкості перед труднощами. Однак послаблення та розпад СРСР поруч із відновленням державності України вивели на порядок денний питання про перерозподіл впливів у сфері економічної діяльності на території регіону. Це примусило місцеві групи впливу долучитися до культивування регіональної ідентичності, як чинника консолідації населення незалежно від належності до тих чи інших соціальних груп.

Варто наголосити, що у західній політичній науці посилення регіонального патріотизму нерідко пов'язується з підготовкою певних рішень щодо лобювання інтересів зацікавлених фінансово-економічних груп регіонального рівня. В Україні прикладом таких дій можна вважати використання дискурсу для формування пріоритету окремих регіональних цінностей із актуалізацією регіонального патріотизму, активної політизації проявів регіональної ідентичності на противагу культивуванні спільних рис жителів різних частин держави. Наслідком стала ситуація, коли на ментальному та ідеологічному рівні фіксується жорстка альтернатива поділу країни на «схід» і «захід», кожна з частин якої намагається суто регіональні підходи, цінності і традиції зробити загальнонаціональними. Радикальними прихильниками вітчизняного регіоналізму досить активно просувається ідея нового типу держави – «регіоналізованої держави», яка, по суті, є сучасним варіантом федералізму. Як всередині країни, так і поза її межами досить активно пропагуються ідеї України як невідомого проєкту, а відтак пропонуються альтернативні варіанти та формати організації політичного простору країни, її геополітичного дизайну [4, 10–13].

Перші ознаки мас-медійних зрушень у напрямі майбутнього піднесення регіональної ідентичності Донбасу стали помітними у публікаціях преси ще наприкінці 1980-х – на початку 1990-х рр. У цей час стали досить регулярно друкуватися повідомлення про перебіг шахтарських страйків та мітингів, аналізувалася економічна ситуація в регіоні. Причому він позиціонувався як такий, що має соціально-економічні інтереси, відмінні від інтересів союзного центру, звинуваченого у наростанні заборгованості по оплаті праці шахтарів [5]. Особливої гостроти набули критичні зауваження на адресу партійного керівництва у 1989 р., коли відбулися вибори народних депутатів СРСР, що проходили на альтернативній основі.

Відповідний контент був поширеним в агітматеріалах, що розповсюджувалися переважно у вигляді листівок та буклетів, де містилися повідомлення про опозиційних до влади місцевих кандидатів. Такий варіант подання інформації нагадував відомий «самвидав» і користувався досить великою популярністю. Про його вплив на виборців може свідчити, наприклад, те, що, не дивлячись на досить жорсткий контроль партійних комітетів, результати голосування виявили провал передвиборчої кампанії частини провладних кандидатів у депутати. Поразка частини кандидатів-комуністів засвідчила стрімке падіння авторитету Компартії серед населення регіону та послаблення контролю за розповсюдженням інформації. Проте це не означало зміни радянської ідентичності населення. Саме внаслідок розрахунку на неї Компартія реанімувала закиди політичним опонентам у вигляді звинувачень у «реабілітації бандерівщини», «агітації за розпад СРСР», «відмови від побудови комуністичного суспільства із поверненням до неосоціалістичного шляху розвитку». Причому асоціювання національного відродження України, насамперед із націоналізмом та шовінізмом, відбувалося під впливом загальносоюзного керівництва. Так, працівник обкому КПУ Є. Селіванов, порівнюючи діяльність Народного Руху України із роботою Народного руху Луганщини, відзначив, що обком підтримує будь-яку неформальну громадську організацію, якщо її діяльність спрямована на підтримку перебудови, а не націоналізму, шовінізму та екстремізму [6].

У публікаціях преси наприкінці 80-х – на початку 90-х рр. ХХ ст. одними із найбільш поширених висловів в контексті даної публікації були «шахтарська праця», «проблеми шахтарів», «загальносоюзне керівництво», «мовне питання», «націоналізм». Варто наголосити, що специфіка Донбасу вбачалася, насамперед, у спеціалізації економічної діяльності більшості його жителів та у переважному вжитку, як засобу спілкування, російської мови.

Навішування подібних ярликів без ґрунтовного аналізу змісту вимог НРУ було розраховане на суспільство Донбасу, обтяжене, за висловом Л. Нагорної, «радянською ідентичністю». Тиражування подібних штампів широко використовувалося для зомбування населення поруч із створенням негативного образу жителів західноукраїнських областей, і передовсім галичан, значна частина яких, як зазначалося у повідомленнях друківаних ЗМІ, була схильна до сепаратизму.

Водночас критика на адресу провладних кандидатів на виборах 1989 р. сприяла поширенню дискурсу, темою якого стала перспектива збереження СРСР у незмінному вигляді. Як правило, авторами висловлювалися полярні точки зору: збереження СРСР мотивувалося «глибокою спорідненістю народів країни» [7], а ліквідація – перспективами економічних і соціальних здобутків [8]. Водночас лунала й критика на адресу учасників мітингів, які звинувачувалися у нерозумінні стану справ у державі та йшли на повідку у політичних спекулянтів [9]. Автори публікацій замислювалися над загальним станом справ у Радянській країні, висловлюючи думки щодо перспектив побудови демократичної правової держави у СРСР. Висловлюючи незадоволення затягуванням страйків, ці автори наголошували, що проблеми регіону можуть бути вирішені тільки у комплексі із загальносоюзними [10]. Поруч із цим висловлювалися й думки про можливість збереження СРСР за умови відновлення суверенітету України [11].

Полярність суджень пояснювалася як послабленням центральної влади, так і посиленням ролі страйкових комітетів, підтриманих частиною місцевого керівництва, зацікавленого у посиленні контролю над економічною діяльністю у краї. У таких умовах 20 квітня 1991 р. у газеті «Вечерний Донецьк» була надрукована заява Донецької міської Ради народних депутатів «Про соціально-політичну ситуацію», де підтримувалися вимоги страйкуючих підприємств, висувалася вимога про проведення референдуму щодо висловлення недовіри союзному уряду та про необхідність вирішити питання про відкликання народних

депутатів СРСР від Донецька [12]. У заяві зверталася увага на напружену соціально-політичну обстановку у регіоні, на негаразди у роботі окремих підприємств області. Причому ці негативні явища пов'язувалися, як правило, із недалекоглядними діями загальносоюзного керівництва [13].

Подібні публікації сприяли піднесенню регіонального патріотизму, який фокусувався на проблемах шахтарів. Вирішення більшості проблем вбачалося у обмеженні участі загальносоюзного керівництва в управлінні підприємствами, зміні місцевого керівництва. Поступово звинувачення загальносоюзного керівництва у наростанні соціально-побутових проблем гірників стали поєднуватися із подібними висловами й на адресу українського уряду.

Критика на адресу керівництва України на сторінках друкованих видань Донбасу лунала й у зв'язку з загостренням так званого «мовного питання», яке нерідко пов'язували із розгортанням українізації. «Мовне питання» стало однією з найбільш поширених тем обговорення у мас-медіа Донбасу практично відразу після прийняття у 1989 р. «Закону про мови». Наприкінці 1980-х – на початку 1990-х рр. у гаслах страйкуючих працівників Донбасу досить широко була розповсюджена вимога відмови від «українізації російських шкіл», що фіксувалося на сторінках друкованих видань.

Варто відзначити, що так зване «мовне питання» досить часто використовувалося з метою мобілізації місцевого електорату. У той же час акцент на «необхідності захисту російської мови» виглядає досить дивним з огляду на широке поле її вживання на території Донбасу і розширення його на початку ХХІ ст. у зв'язку із відповідними діями місцевої влади. Так, за даними перепису населення 1989 р., у Донецькій області мешкали громадяни 130 національностей. Українці становили 50,7%, росіяни – 43,6% населення. Попри це у комунікативних сферах суспільного життя регіону домінувала російська мова. Станом на 1 червня 2005 р. управлінням у справах преси та інформації Донецької облдержадміністрації зареєстровано 1012 періодичних друкованих видань місцевої сфери розповсюдження, з них україномовних тільки 18. В інформаційному просторі Донецької області працювали 136 телерадіоорганізацій, з них 38 телерадіокомпаній (ТРК) і 18 радіоорганізацій ефірного мовлення, 67 операторів кабельного мовлення і 13 радіостанцій дротового мовлення. Обласна ДТРК «Регіон» здійснювала телевізійні передачі українською (60% ефірного часу), російською (39%) і мовами інших національних меншин (1%). Інші телерадіоорганізації області вели свої передачі в основному російською мовою (55% ефіру) [14].

Тенденції змін у спрямуванні політичних аспектів мас-медіа дискурсу на Донбасі поступово стали помітними з другої половини 90-х рр. ХХ ст., коли в умовах прискорення розмивання ідеологічних засад партій і посилення ролі регіональної належності у спрямуванні їх діяльності у партійному будівництві найбільш активну роль почали відігравати представники бізнес-структур. Це посилило вплив особистісних, фінансово-економічних і регіонально-культурних факторів на формування тематики проблем, які висвітлювалися мас-медіа Донбасу.

Відзначимо також окремі публікації, де згадувалася Донецько-Криворізька республіка, що позиціонувалася як одне із найбільших досягнень місцевого населення – власна держава [15]. Водночас на протигагу цьому подавалися матеріали, де відзначалося, що Донбас під час «короткого пробудження від колоніального сну став бойовищем для як мінімум 7 сил: махновців, більшовиків, денікінців, військ генерала Корнілова, Врангеля, Гетьманської Варти, австрійських частин армії кайзера». Підкреслювалося, що більшовицька влада, наприклад, в Юзівці (нині Донецьк), була встановлена після того, як емісар П. Альфьоров привіз з Петрограду два вагони зброї, яка була роздана пробільшовицьким робітникам, що й вирішило долю місцевих українських есерів та соціал-демократів, які здобули більшість на виборах в Юзівці та підтримували Українську Центральну Раду. Ще один центр Донбасу, місто Бахмут (нині м. Артемівськ) не тільки підтримало Українську Центральну Раду, а й навіть мало власну українську воєнізовану частину [16].

Аналіз повідомлень мас-медіа Донбасу дозволяє стверджувати про активну участь значної частини видань аналітичного характеру у формуванні образів історичної пам'яті, що використовувалися у межах мобілізаційних технологій на шляху забезпечення підтримки місцевим електоратом політичних сил, які позиціонуються як захисники інтересів регіону.

На цій основі, власне, і було сформовано стереотипи уявлень про «донецьку ідентичність». Причому варто наголосити, що наприкінці 90-х рр. ХХ ст. мас-медіа Донбасу не

акцентували увагу на цьому. Повідомлення, автори яких розмірковували на тему «донецької ідентичності» стали поширюватися на початку ХХІ ст. як складова політичної боротьби Партії регіонів, утвореної у 1997 р. (попередніми назвами були Партія трудового відродження «Трудова солідарність України», Партія регіонального відродження України).

До речі, на це прямо вказав місцевий політолог С. Федорчук, наголошуючи, що на Донбасі Партія регіонів «стала уособленням радянської трудової ідеології, замінивши собою Компартію» і запропонувавши замість державного патріотизму «любити свій регіон і свою партію». Причому Партія регіонів, «проголошуючи любов до свого провінційного», зробила спробу «розсіяти ідею донбаського патріотизму по всій Україні». Згідно твердження С. Федорчука, позиціонування жителів Донбасу, як інтернаціоналістів, спиралося на їх повазі до історичних традицій, що, на його думку, характеризувало донеччан як «людей з минулого» [17].

Варто виділити повідомлення авторів, які, апелюючи до певних історичних подій, наголошували на важливості регіональної ідентичності жителів регіону, яка подавалася як один із засобів «цементування» жителів шахтарських поселень, «уособлювала дух Донбасу» чи «сприяла економічним успіхам». У контексті цього досить часто згадувалася близькість регіону до кордонів із Російською Федерацією і значна відстань від Донбасу до Києва, робилися натяки на те, що лише вихідці з краю здатні змінити на краще стан справ в українській політиці і економіці, «наявність глобальних протиріч між східноукраїнським і західноукраїнським населенням».

У середині 1990-х рр. на сторінках преси Донбасу поруч із критикою на адресу українських урядів, які звинувачувалися у недалекоглядній економічній політиці, що сприяла закриттю ряду шахт і посиленню безробіття, обговорювалися перспективи розвитку регіону у складі Української держави, досить обережно висловлювалося занепокоєння посиленням українзації у вигляді розширення вживання української мови, особливо у офіційному спілкуванні. У середині 90-х рр. ХХ ст. серед найбільш уживаних згадок у повідомленнях мас-медіа Донбасу фігурували «економічна політика», «російськомовне населення», «Росія», «українізація» із топіками у вигляді висновків щодо успішності російської економіки, яка, поруч із цим, має певні проблеми, розв'язання яких лежить у площині розширення співробітництва з іншими державами у сфері промислового та сільськогосподарського виробництва, та в енергетичній сфері. А оскільки співробітництво України та Російської Федерації у цій площині склалося історично, то пропонувалося його здійснювати на взаємовигідній основі із відповідним чином визначеними цінами на енергоносії. Потрібно підкреслити, що до середини 90-х рр. ХХ ст. у повідомленнях мас-медіа Донбасу практично не розглядалася тема «тривалого протистояння» чи «протиріч» між східноукраїнським та західноукраїнським населенням, а інформація щодо визначення Донбасу «виключно російським» регіоном із пріоритетом інтересів російського та російськомовного населення подавалася лише в окремих розрізнених публікаціях.

Список використаної літератури

1. Тишков В. Этнический конфликт в контексте обществоведческих теорий [Електронний ресурс] / В. Тишков. – Режим доступу: www.impulse.kz/mif/Obch/teor.html.
2. Масненко В. В. Історична пам'ять як основа формування національної свідомості / В. В. Масненко // Український історичний журнал. – 2002. – № 5. – С. 49–62.
3. Туренко О. Обрії принципу солідарності Донбасу: соціально-філософська розвідка питання / О. Туренко, О. Новгородський // Схід. – 2009. – № 7 (98). – С. 120–123.
4. Етнополітичні процеси в Україні: регіональні особливості / авт. кол. : М. Панчук (кер.), В. Євтух, В. Войналович [та ін.]. – К. : ППЕНД ім. І. Ф. Кураса, 2011. – 396 с.
5. Серебрякова Н. Обстановка сложная / Н. Серебрякова // Вечерний Донецк. – 1991. – 13 марта; Серебрякова Н. Тревога нарастает / Н. Серебрякова // Вечерний Донецк. – 1991. – 20 марта; Нужны неотложные меры // Вечерний Донецк. – 1991. – 22 марта; Ильошенко В. Ситуация усложняется / В. Ильошенко // Вечерний Донецк. – 1991. – 22 марта; Ермаков М. В долгах, как в шелках / М. Ермаков // Социалистический Донбасс. – 1991. – 20 апр.; Куписок Б. Площадь Октябрьская: 17, 18, 19 апр. / Б. Куписок // Социалистический Донбасс. – 1991. – 20 апр.; Глотова Т. Все это было бы смешно... / Т. Глотова // Вечерний Донецк. – 1991. – 24 апр.
6. Грибенко Е. Народное движение Луганщины / Е. Грибенко // Ворошиловградская правда. – 1989. – 2 дек.
7. Скажем – да! // Вечерний Донецк. – 1991. – 5 марта.
8. Мельниченко Г. Имею мнение / Г. Мельниченко // Вечерний Донецк. – 1991. – 13 марта.

9. Значит дело его живет. Заметки с одного митинга // Социалистический Донбасс. – 1991. – 23 апр.
10. Тищенко С. Быть или не быть демократическому правовому государству СССР / С. Тищенко // Социалистический Донбасс. – 1991. – 24 апр.
11. Обновленному Союзу, суверенной Украине – да! // Вечерний Донецк. – 1991. – 18 марта.
12. Заявление Донецкого городского Совета народных депутатов «О социально-политической ситуации» // Вечерний Донецк. – 1991. – 20 апр.
13. Наши тревоги // Вечерний Донецк. – 1991. – 20 апр.
14. Мовний простір Донбасу: чи є українська мова державною? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://klich.at.ua/publ/movnij_prostir_donbasu_chi_e_ukrajinska_mova_derzhavnoju/1-1-0-171.
15. Корнилов В. В. Была такая республика / В. В. Корнилов // Жизнь. – 1993. – 23 февр.; Корнилов В. В. Забытая страна / В. В. Корнилов // Донецкий кряж. – 1998. – 19 февр.
16. Федорчук С. Розпізнавання Донбасу [Електронний ресурс] / С. Федорчук. – Режим доступу: <http://www.ukrnationalism.org.ua/publications/?n=1279>.
17. Марченко Т. Донбассу выгодно провинциальность [Електронний ресурс] / Т. Марченко. – Режим доступу: <http://www.salon.donetsk.ua/rubrics/12044.php>.

Одержано редакцією 30.01.2014
 Прийнято до публікації 15.05.2014

Аннотація. *Николаец Ю. А. Политический аспект масс-медийного дискурса Донбасса в конце 80-х – в 90-х гг. XX в. В статье проанализировано контент масс-медиа Донбасса, связанный с освещением политических событий конца 80-х – 90-х гг. XX в. Определены основные топики публикаций и обстоятельства, которые влияли на их формирование. Освещены основные представления про «донецкую идентичность», сформированные на протяжении 90-х гг. XX в.*

Ключевые слова: *контент-анализ, критический дискурс-анализа, Донбасс, масс-медиа, политическая деятельность, регионализм*

Summary. *Nikolayets Y. O. Political aspect of mass media discourse Donbass in the late 80s – 90s of the twentieth century. The article analyzes the content of mass media of Donbass related to coverage of political events of the late 80s – 90s of the twentieth century. The increasing role of mass media in society development exacerbates the weight of mass media discourse in guiding socio-political and socio-economic life. The attitude of information consumers to events and people often depends on early estimates and judgments that were in mass communication. Because discourse actually turned into an arena of political and social struggle, acting as an instrument of social and conceptual design and dominance. Emergency threat in this sense is spreading all sorts of phobias in ethnic policy based on a distortion of historical facts and events of today. The fundamental difference is the main topics of publications and circumstances that influenced on their formation, and focuses on the basic idea of «Donetsk identity» formed in the 90 th century. It is emphasized that the mid-90 th century in messages of the media Donbass practically not discussed the topic of «prolonged conflict» or «conflict» between their eastern and Western population, and the information on the definition of Donbass «purely Russian» regions of the priority interests of the Russian – speaking population and supplied only in some scattered publications.*

Key words: *content analysis, critical discourse-analysis, Donbass, mass media, political activity, regionalism*

